

LOWAN

ONDERSTEUNING ONDERWIJS NIEUWKOMERS

Middagssessie:

Regie op een goede overdracht en doorstroom in
jouw regio.

Hoşgeldin

Üdvözlünk
Téged

Vít

lcome

Welkom

Witamy

Herz

Karlijn de Jonge
Eva Visser
Mariëlle Siebelt

Beleidsadviseur en projectleider LOWAN-PO
Directeur AZS Papilio & werkgroeplid
Directeur Taalschool De Globe & werkgroeplid

Centrale vraag

Hoe organiseer je een soepele overgang naar regulier onderwijs in jouw regio?

We kijken naar de regierol van schoolleiders en KC'ers, succesfactoren en mogelijke valkuilen.

In deze presentatie

Achtergrondinformatie

Voorbeeld 1: Casus Enschede

Voorbeeld 2: Casus Burgum

Doorstroom in jouw regio

Position paper & handvatten

Good-practice uit de praktijk

Uitwisseling en vragen

Een nieuwkomersleerling op SCHOOL

Het meerjarenmodel als leidraad

Oksana (9 jaar)

Onderwijservaring ●●●●●
Hiaten ●●●●●
Aansluiting regulier ●●●●●

! Zorg en veiligheid nodig

Ayman (10 jaar)

Onderwijservaring ●●●●●
Hiaten ●●●●●
Aansluiting regulier ●●●●●

! Versnellen met ondersteuning

Younes (5 jaar)

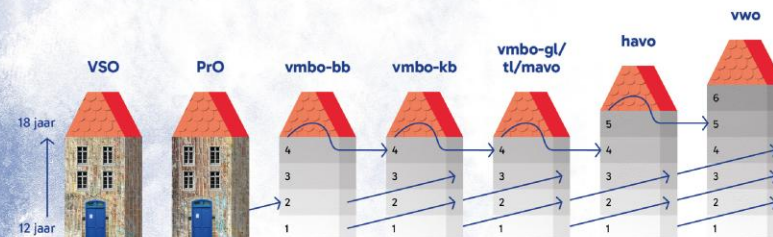
Onderwijservaring ●●●●●
Hiaten ●●●●●
Aansluiting regulier ●●●●●

! Met taalsteun naar groep 3

Nada (11 jaar)

Onderwijservaring ●●●●●
Hiaten ●●●●●
Aansluiting regulier ●●●●●

! Contact vo school

Fase 1 **Instapfase** (duurt gemiddeld 1 jaar)

Fase 2 **Doorgroefase** (duurt gemiddeld 4 jaar)

0 jaar

1

2

3

4

5 jaar

LOWAN-leerlijnen

(LOWAN)leerlijnen regulier

Toewerken naar referentieniveaus 1F + 1S/2F

Wettelijke opdracht

Bewaken dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen en dat het onderwijs wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen, bedoeld in artikel 8, eerste lid, mede met behulp van het leerling- en onderwijsvolgsysteem (WPO, artikel 12.4).

Wettelijke opdracht

Bewaken dat leerlingen een **ononderbroken ontwikkelingsproces** kunnen doorlopen en dat het onderwijs wordt **afgestemd op de voortgang** in de ontwikkeling van leerlingen, bedoeld in artikel 8, eerste lid, mede met behulp van het leerling- en onderwijsvolgsysteem (WPO, artikel 12.4).

Data onderzoek

3. Hoe verloopt de overdracht in het algemeen?			
Antwoorden	▼	Frequentie	percentage
er is een warme overdracht (eenmalig persoonlijk		180	31,9
er is een warme overdracht met meerdere contac		124	21,9
er is geen overdracht.		76	13,5
we ontvangen het dossier van de leerling(en).		117	20,7
niet van toepassing		68	12

Knelpunten overstap VO

De schoolloopbanen van nieuwkomers verlopen moeizamer dan bij niet-nieuwkomers. Deze leerlingen:

- krijgen een lager definitief basisschooladvies
- lopen vaker vertraging op
- wisselen vaker van school
- slagen minder vaak de eerste keer voor hun examen
- starten minder vaak met vervolgonderwijs

Bron: Schoolloopbanen van nieuwkomers in het onderwijs, IvhO 2022

Lichtpuntjes

Een deel van de nieuwkomers maakt gedurende hun schoolloopbaan gebruik van kansen om door te stromen naar een niveau dat meer aansluit bij hun mogelijkheden.

Lichtpuntjes

Een deel van de nieuwkomers maakt gedurende hun schoolloopbaan gebruik van kansen om door te stromen naar een niveau dat meer aansluit bij hun mogelijkheden.

Conclusie van de Inspectie van het Onderwijs (2022)

Een langdurige, gerichte aanpak voor nieuwkomers zou hobbels in de schoolloopbaan kunnen verkleinen en de kansen op een passend onderwijsniveau, specifiek voor de kwetsbaarste groepen nieuwkomers, kunnen vergroten.

**Langdurige gerichte aanpak voor
nieuwkomers.**

ROL SCHOOLLEIDER/KC

- Jullie maken het verschil
of
- Julie kunnen het verschil maken
- Initiatiefrol
- Stakeholdermanagement
- Signaalfunctie
- Informatieplicht

Casus Enschede

Knelpunten

Overgang van nieuwkomersschool naar reguliere school

- Meer dan 300 leerlingen stroomden uit
- 55 scholen binnen Enschede
- Schakelklassen voor groep 2
- Problemen in groep 3 t/m 7 op reguliere scholen

Uitstroom gemeente Enschede

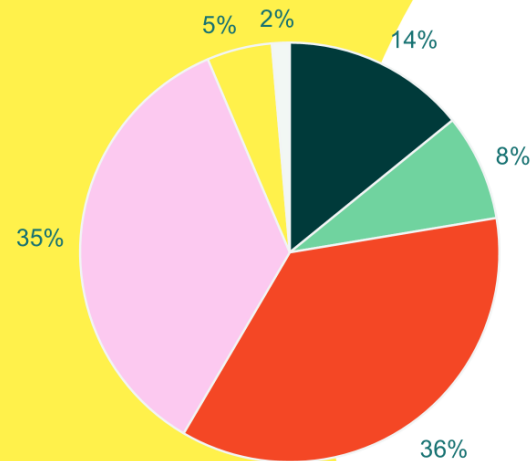

Brandbrief

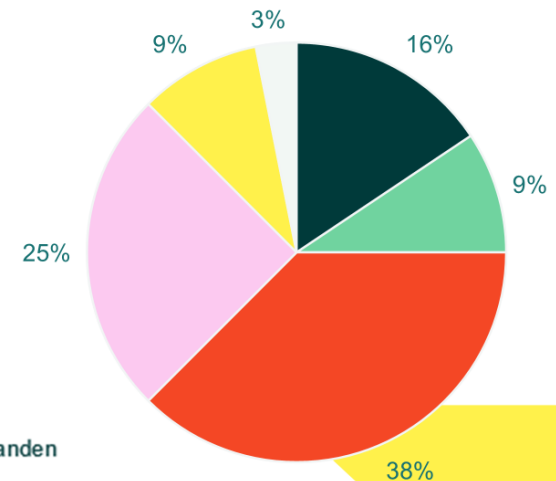
Verantwoordelijk daar
neerleggen waar hij hoort

Doorstroom – Aantal maanden in Nt2 klas op de globe

Leerlingen met andere nationaliteit:

Leerlingen met Nederlandse nationaliteit

Proces

- Organiseer een gesprek met gemeente, besturen, nieuwkomersschool
- Situatie schetsen; hoe loopt het nu en waar loopt de nieuwkomersschool tegenaan
- Wie is waar verantwoordelijk voor?
- Hoe wil de nieuwkomersschool het graag zien... Kom met een voorstel

Uitkomst

- Alle besturen nemen nu hun verantwoordelijk → alle leerlingen worden aangenomen
- Gemeente neemt financiën voor haar rekening (OAB-gelden)
- Schakelklas → Ambulant Team
- Eerst Enschede, daarna omliggende gemeenten

Casus Burgum

Integratiebeleid
Werken met NT2 coördinator
Expertisecentrum NT2

Regio Friesland

Papilio - Burgum
Atalanta - Drachten
Vlinderboom - Drachten

AZC-regio-Oekraïne

8 gemeenten

Integratiebeleid

- Stapsgewijs instromen (1 dag, 2 dagen, volledig)
- Leerling krijgt maatwerk en taalsteun tijdens integratiefase en heeft ook een 'starttasje' mee.
- Gedurende integreren contact tussen leerkrachten
- Spreiding in gebieden met veel instroom

Werken met NT2 coördinator

NT2 coördinator voor 3 locaties

- Plaatsing leerlingen
- Gedurende integratietraject betrokken bij vragen
- 6 weken na volledige plaatsing evaluatiegesprek
- 1 jaar na plaatsing schriftelijke evaluatie

Expertisecentrum NT2

- Maatschappelijke vraagstukken

bv. keuze reguliere school, ondersteunen bij intake vervolgschool, aanmelden sportvereniging

- Onderwijsinhoudelijke vraagstukken

bv. voorlichting geven, advies gebruik materialen, opstellen leerlijn, tijdelijke inzet onderwijsassistent

- Ondersteuning bij integratie

bv. opstarten integratieproces, voortgangsgesprekken, opstellen onderwijsaanbod

Position paper en belangrijkste adviezen

- Hoog risico op kennistekort en gebrek aan tijd
- Zorg voor een warme overdracht
- Ga voor een regionale en herkenbare aanpak
- *“Een nieuwe leerling van de Taalschool houdt voor ons in dat...”*
- Denk aan laagdrempelige scholingsmogelijkheden voor vervolgscholen
- Expertise delen kost geld!
- Overstap naar VO vraagt op veel plekken om aanvullende acties

Lees de volgende brochure voor maatwerkmogelijkheden:

[Brochure Maatwerk voor Nieuwkomersleerlingen](#) | [Brochure](#) | [Rijksoverheid.nl](#)

Position paper: kansrijk adviseren voor nieuwkomersleerlingen

Ieder kind in groep 8 verdient een passende en kansrijke plek op de middelbare school. Ook kinderen die nog maar net in Nederland zijn. Toch zien we in de praktijk dat dit voor veel scholen een grote uitdaging is. Hoe kan je bijvoorbeeld een passend schooladvies geven als een kind nog maar weinig Nederlands spreekt? In deze position paper schetsen we wat de huidige situatie is, waar we naartoe moeten en wat daar volgens LONW&N-PO en de PO-Raad voor nodig is.

Wat is de huidige situatie?
In het regulier onderwijs speelt de doorstroomtoets een belangrijke rol in de overgang van primair onderwijs (PO) naar het voortgezet onderwijs (VO). Kinderen die minder dan vier jaar in Nederland zijn en omvondende Nederlands spreken, hoeven deze toets niet te maken als het bevoegd gezag in de praktijk meestal de schoolleider – dat bevestigt.

Voor deze nieuwkomersleerlingen herleidt de basisschool wat het beste niveau is. Scholen verricht door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) herleidt geadviseerd om zoveel mogelijk relevante toetsgegevens te verzamelen en een non-verbale toets of een toets in de moedertaal af te nemen. Het ontbreekt in de praktijk echter nog aan meerjarige gemeenschappelijke toetsen en een vindplaats hiervoor. Onderwijsprofessionals lopen bij de doorstroom van PO naar VO tegen de volgende knelpunten aan:

1. Toetsen en schooladviezen passen niet
Uit onderzoek van het Kohnstamm Instituut¹ blijkt dat scholen vaak werken met toetsen en IQ-toetsen waaraan leerlingen die de taal niet goed spreken eigenlijk niet goed mee kunnen doen. Volgens de onderzoekers zorgt dit ervoor dat ze te laag worden ingeschat en te laag uitstromen.

Uitgangspunten voor kansrijk adviseren:

- Heb altijd hoge verwachtingen van de nieuwkomer
- Ga samen met de VO school na welke maatwerkmogelijkheden er zijn voor nieuwkomers
- Adviseer de VO school om regelmatig met leerlingen en ouders mogelijkheden als tussentijds ‘opstromen’ en ‘stapelen’ te bespreken

Korte reflectie op eigen praktijk

Doorstroom in jouw regio

Waarover ben je tevreden m.b.t. de doorstroom in jouw regio?	
Welke kansen zie je voor jouw regio?	
Welke rol zou jij hierin willen nemen?	
Wat is (nog) ongemakkelijk of ingewikkeld?	
Wat gaat je (denk je) helpen?	
Ruimte voor aantekeningen:	

Good practice: POVO procedure Enschede

Kopklas

- Tweedejaars nieuwkomers
- Pilot 19/20. Start volledige klas in 20/21
- Een 'schakelklas' tussen het PO en VO
- Recht doen aan de potentie van de leerling
- Geen doorstroomtoets
- Eigen voorlichtingsavond VO

de basisschool in Nederland

leeftijd	UNIVERSITEIT			Groep		
		HBO	MBO			
17-18	VWO	HAVO	VMBO	6		
16-17				5		
15-16				4		
14-15				3		
13-14				2		
12-13				1		
11-12	8 JAAR BASISCHOOL			8		
10-11				7		
9-10				6		
8-9				5		
7-8				4		
6-7				3		
5-6				2		
4-5				1		

Good practice: POVO procedure Enschede

Hoe komen wij tot een advies?

- Ontwikkeling, groei en resultaten van de BOOM-toetsen
- Ontwikkeling, groei en resultaten methodegebonden toetsen
- Normering m.b.v. DLE
- Leer- en werkhouding
- Zelfstandigheid

Naam: _____

Begrijpend Lezen Boom

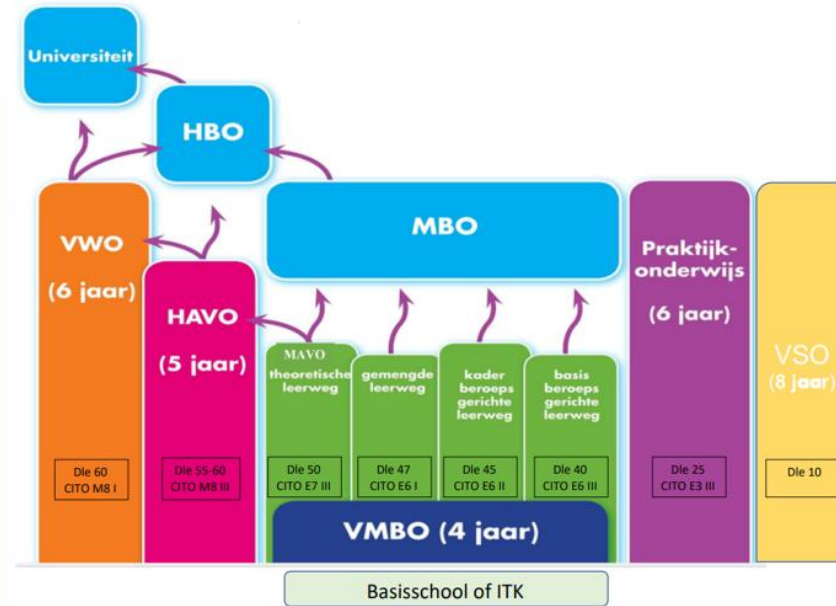
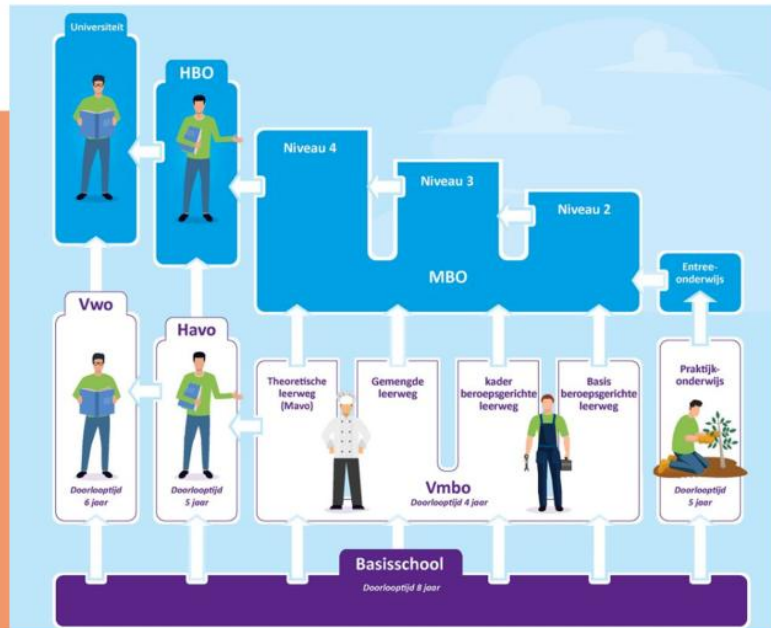
Eind 1° jaar Globe

	Groep 3 (DLE 10)	Groep 4 (DLE 20)	Groep 5 (DLE 30)	Groep 6 (DLE 40)	Groep 7 (DLE 50)	Groep 8 (DLE 60)
Juli 2024 Doel DLE . Behaald DLE .						

2° jaar Globe (Kopklas)

	Groep 3	Groep 4	Groep 5	Groep 6	Groep 7	Groep 8
Okt./Nov. Doel DLE . Behaald DLE .						
Januari Doel DLE . Behaald DLE .						
Maart/April Doel DLE . Behaald DLE .						
Juni Doel DLE . Behaald DLE .						

Good practice: POVO procedure Enschede

Good practice: POVO procedure Enschede

Tijdpad advisering

- Eigen voorlichtingsavond
- Gedurende het schooljaar 3 adviesmomenten;
Pré-advies: oktober/november
Voorlopig advies: januari → contact VO
Eindadvies: april (week voor de meivakantie)
- Aanmelding VO-school later dan de reguliere aanmelddata

Naam: _____

Adviestraject 2e jaar

Niveaus	Praktijkonderwijs	VMBO B	VMBO K	VMBO T (MAVO)	HAVO	VWO
Pré-advies November 2024	Praktijkonderwijs	VMBO-B	VMBO-K	VMBO T (MAVO)	HAVO	VWO
voorlopig advies Januari 2025	Praktijkonderwijs	VMBO-B	VMBO-K	VMBO T (MAVO)	HAVO	VWO
Eindadvies April 2025	Praktijkonderwijs	VMBO-B	VMBO-K	VMBO T (MAVO)	HAVO	VWO

Good practice: POVO procedure Enschede

Door een andere bril kijken

“I hear that you are talking about a higher and lower level. I think you need to say: It’s a different way of learning”.

Thank you!

Bedankt voor jullie aandacht!

helpdesk@lowanpo.nl

www.lowan.nl/po